

Warszawa, dnia
2020 -01- 15

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: ŻW.zch.870.1.19.2020

Lubuska Izba Rolnicza
w Zielonej Górze

L.Dz. 27
Dnia 20120120
Podpis

Pan

Stanisław Myśliwiec

Prezes Lubuskiej Izby Rolniczej

Pracownicy Powie Pracownicy!

W odpowiedzi na pisma z dnia 11 grudnia 2019 r. znak L.dz.LIR344/2019/AS i znak L.dz.LIR345/2019/AS uprzejmie dziękuję za przekazane sugestie i spostrzeżenia oraz deklarację współpracy. Równocześnie uprzejmie informuję, co następuje.

Działania związane z ograniczaniem szerzenia się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) są podejmowane w sposób ciągły, z zastosowaniem wszelkich dostępnych środków, na wielu płaszczyznach we współpracy z różnymi resortami i instytucjami. Działania związane ze zwalczaniem tej choroby oraz ograniczeniem jej szerzenia przede wszystkim prowadzone są przez Inspekcję Weterynaryjną.

Działania podejmowane są w szczególności w zakresie trzech najistotniejszych filarów z punktu widzenia walki z tą chorobą. Dwa pierwsze odnoszą się do: koniecznej redukcji populacji dzików oraz usuwania szczątków martwych dzików z obszarów leśnych. Trzeci filar dotyczy natomiast bioasekuracji gospodarstw.

W celu sprawnego zwalczania ASF na terytorium (RP) najistotniejszym elementem jest aktualnie działanie polegające na redukcji populacji dzików. Odstrzał dzików na terenach występowania ASF, jak również na terenach wolnych od choroby, musi być prowadzony w sposób ciągły i zdecydowany, tak aby ograniczyć ryzyko szerzenia się choroby, a w dalszej perspektywie doprowadzić do jej wyeliminowania ze środowiska naturalnego.

W przypadku wystąpienia choroby w populacji dzików na danym terenie łatwo dochodzi do skażenia środowiska naturalnego jeszcze zanim dojdzie do padnięć chorych sztuk, następuje zakażenie kolejnych osobników. W konsekwencji, przyczynia się to do podtrzymywania obecności wirusa w środowisku i jego cyrkulacji, a tym samym szerzenia się wirusa na dalsze odległości, np. w sezonie rozrodczym.

Odstrzał dzików na terytorium RP prowadzony jest w ramach gospodarki łowieckiej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2018 r. poz. 2033, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do wspomnianej ustawy – za gospodarkę łowiecką odpowiada Minister Klimatu (wcześniej Minister Środowiska). Niezależnie od powyższego,

szczególnie na obszarach występowania ASF, uzupełniająco prowadzony jest odstrzał sanitarny dzików.

Na konieczność intensyfikacji redukcji populacji dzika – podstawowego rezerwuaru i źródła przenoszenia ASF – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położono szczególny nacisk w procedowanej aktualnie na poziomie parlamentarnym ustawie o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (druk senacki nr 28, druki sejmowe nr 87, 93 i 93-A, projekt poselski). Przedmiotowa ustawa wprowadza narzędzia pozwalające na realizację odstrzału sanitarnego nakazanego przez wojewodę w drodze aktu prawa miejscowego (rozporządzenia) zwierząt wolno żyjących na danym terenie w sposób efektywny i skuteczny, w formule działania doraźnych zgrupowań zadaniowych (złożonych z policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej, funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej lub żołnierzy, posiadających uprawnienia do wykonywania polowania), przekazywanych do dyspozycji wojewody (na wniosek), odpowiednio przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub – ewentualnie – Ministra Obrony Narodowej. Przewiduje się też umożliwienie wykorzystywania przez myśliwych broni wyposażonej w tłumiki huków do wykonywania odstrzału sanitarnego, co pozwoli uniknąć ryzyka przepłaszania stad zwierząt (w tym w szczególności dzików) wynikającego z huków związanych z wystrzałem, a tym samym ryzyka migracji potencjalnie chorych osobników na wolne od ASF obszary.

W kwestii dotyczącej zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby, jednym z podstawowych elementów prewencji transmisji wirusa jest przestrzeganie zasad bioasekuracji. Dotyczy to zarówno ograniczenia możliwości przeniesienia wirusa ze środowiska naturalnego do gospodarstw utrzymujących świnie, jak również w samym środowisku naturalnym (rola bioasekuracji myśliwych, pracowników służb leśnych, ale także pracowników innych gałęzi gospodarki, np. sektora turystyki, czy samych podróżnych).

Wszyscy posiadacze świń, niezależnie od wielkości utrzymywanego stada, zobligowani są do przestrzegania wymagań w zakresie bioasekuracji, określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, z późn. zm.). Rozporządzenie to było kilkakrotnie zmieniane, a na podstawie zmiany z dnia 9 lutego 2018 r. wprowadzono obowiązek spełniania przez hodowców świń stosownych wymagań na całym terytorium kraju, również poza obszarami objętymi regionalizacją w związku z występowaniem ASF, tj. poza obszarem ochronnym, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem zagrożenia. Jednocześnie pragnę poinformować, że w Głównym Inspektoracie Weterynarii (GIW) przygotowane zostały materiały informacyjne oraz wzory dokumentów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami powinny być prowadzone w gospodarstwach utrzymujących świnie, w celu ułatwienia hodowcom wywiązania się z tych wymogów. Opracowane materiały zostały udostępnione na stronie internetowej GIW, a także rozdystrybuowane podległym organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz innym instytucjom związanym z branżą rolniczą, np. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Ponadto w Głównym Inspektoracie Weterynarii opracowane zostały „Wytyczne odnośnie stosowania zasad bioasekuracji przez myśliwych w czasie polowań oraz w czasie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF”, które dostępne są na jego stronie internetowej, pod adresem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/informacje-dla-lekarzy-weterynarii>.

Zgodnie z powyższymi Wytycznymi, zasady bioasekuracji myśliwych zakładają m.in. dezynfekcję rąk i obuwia po wykonanym patroszeniu dzików, czy przewożenie dzików z łowiska za pomocą środków transportu, które powinny być odpowiednio uszczelnione w celu zapobiegania możliwości wyciekania krwi oraz powinny być wyłożone materiałem jednorazowego użytku lub materiałem wielorazowego użytku nadającym się do skutecznego czyszczenia i dezynfekcji. Ponadto, na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych opracowano film instruktażowy dla leśników i myśliwych obrazujący postępowanie prewencyjne związane z ASF. Wspomniany film dostępny jest m.in. na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod wskazanym wyżej linkiem oraz pod adresem: <https://www.lasy.gov.pl/pl/wideo/telewizja-lasow-panstwowych/wideo/afrykanski-pomor-swin-bioasekuracja>.

Jak już wcześniej wspomniano działania podejmowane są wielokierunkowo. Hodowcy świń i osoby związane z hodowcami świń (np. obsługa, dostawcy), powinni ściśle przestrzegać wymogów bioasekuracji. Brak spełniania wymogów w zakresie bioasekuracji niejednokrotnie skutkuje wystąpieniem ogniska ASF w gospodarstwach. Ważne jest nie tylko zabezpieczenie gospodarstwa pod względem infrastrukturalnym. Istotny jest także charakter aktywności człowieka w gospodarstwie oraz poza nim i zachowanie wymogów bioasekuracji z tym związanej. Zachowanie wszystkich wymogów w zakresie bioasekuracji w gospodarstwie, nawet znacząco wykraczających ponad normy określone w przepisach, może nie zagwarantować jego zabezpieczenia przed chorobą, jeśli zachowania człowieka nie zostaną odpowiednio zmienione (kontrola dostępu ludzi i pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa, personelu, stosowanie odzieży i obuwia ochronnego, nielegalne wprowadzanie zwierząt, skarmianie paszami nieznanego lub podejrzanego pochodzenia, etc.). Niestosowanie się do nakazów i zakazów związanych z występowaniem choroby na danym terenie nie sprzyja zwalczaniu choroby.

Jednocześnie należy podkreślić, że Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza kontrole gospodarstw utrzymujących świnię w zakresie spełniania wymagań dotyczących bioasekuracji, aby zwiększyć ich bezpieczeństwo biologiczne i uchronić strefy wolne od wirusa ASF. W latach 2018 – 2019 skontrolowano w tym zakresie 131 297 gospodarstw utrzymujących świnię. Nadmieniam przy tym, że wykonywane kontrole stanowią także ważne narzędzie o charakterze edukacyjno – informacyjnym, co w efekcie przekłada się na wzmacnianie świadomości obywateli w zakresie: samej choroby, środków prewencyjnych oraz obowiązujących wymagań weterynaryjnych.

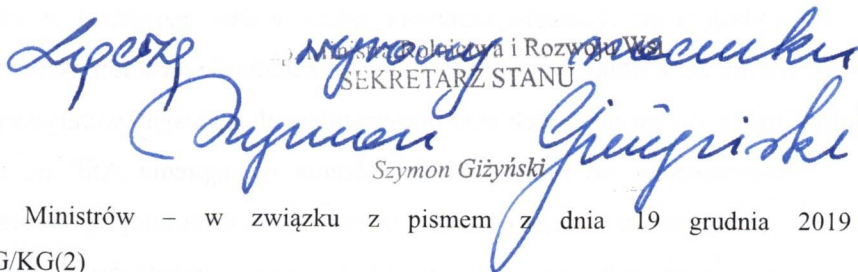
Równocześnie od momentu stwierdzenia wystąpienia ASF na terytorium RP, Inspekcja Weterynaryjna prowadzi nieprzerwanie szereg akcji informacyjnych oraz działań o charakterze edukacyjnym, mających za zadanie: uświadomić społeczeństwu zagrożenia wynikające z

występowania tej jednostki chorobowej na terytorium kraju oraz drogi szerzenia się ASF, czy też przybliżyć sposób postępowania w przypadku znalezienia zwłok padłego dzika. Odbywa się to poprzez: dystrybucję ulotek informacyjnych, udzielanie wywiadów prasowych, radiowych i telewizyjnych, publikowanie informacji na stronach internetowych, czy też bezpośrednie spotkania z podmiotami nadzorowanymi przez Inspekcję Weterynaryjną. Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii <https://www.wetgiw.gov.pl/> znajduje się osobna zakładka na temat ASF, gdzie usystematyzowano ważne informacje według grup docelowych, tj. hodowców świń, przedsiębiorstw, lekarzy weterynarii, myśliwych, czy leśników, a także zawarto informacje dotyczące postępowania w przypadku znalezienia padłych dzików.

W proces informowania i kształcenia rolników włączone zostały także wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Tematyka związana z zagrożeniem ASF oraz przeciwdziałaniem tej chorobie znalazła się wśród priorytetów pracy doradczej, określonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok 2019 oraz 2020.

Podstawową formą akcji informacyjno – upowszechnieniowych jest zamieszczanie filmów, artykułów i innych materiałów w zakładkach, założonych w tym celu, na stronach internetowych wszystkich ODR. Najczęściej zamieszczane są tam materiały otrzymywane od wojewódzkich lekarzy weterynarii lub z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto, na tablicach w centrali ODR –ów i w biurach terenowych są zamieszczane ogłoszenia, plakaty, komunikaty i inne ogłoszenia w formie drukowanej. Te same materiały zamieszczane są też przez pracowników ODR w urzędach gmin lub w sołectwach. Na podkreślenie zasługuje także działalność informacyjna, prowadzona poprzez publikację artykułów na ten temat w czasopismach (miesięcznikach) wydawanych przez ODR-y. Informowanie o potencjalnym zagrożeniu ASF prowadzone jest także podczas imprez masowych, organizowanych lub współorganizowanych przez ODR-y, tj. targach, dożynkach, wystawach, konkursach itp. Na imprezach tych rozdawane są ulotki na temat ASF, najczęściej opracowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub Główny Inspektorat Weterynarii.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że koordynacja podejmowanych działań związanych z występowaniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy aktualnie do zadań Pełnomocnika Rządu ustanowionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 września 2016 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1546). Aktualnie funkcję tę sprawuje Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Pan Szymon Giżyński.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU
Szymon Giżyński

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – w związku z pismem z dnia 19 grudnia 2019 r.
znak BPRM.217.3.11.2019.JG/KG(2)